

محمدجواد موحد:

کاتینو با ۵ میلیون تومان فیلم کوتاه تولید می‌کند

درباره راه اندازی رویداد کاتینو توضیح دهید؟

سال ۱۳۹۹ که مدیریت این مجموعه را بر عهده گرفتیم با بررسی نقاط قوت و ضعف آن همراه با همکاران و دوستان مان، تصمیم گرفتیم که جویندگی با سن پایین‌تر نیز برای شرکت در دوره‌های آموزش و تربیت فیلم‌سازی وارد چرخه شوند. پیش از این عموماً کارگردانان باشگاه که اولین فیلم‌های سینمایی بلند خود را ساخته‌اند در سنین ۳۰ سال به بالا بوده‌اند، که به نظر ما سن بالایی بود، برای همین به این نتیجه رسیدیم که مسیر تربیت فیلم‌سازان مان را از سنین جوان‌تر شروع کنیم. بنابراین در کنار واحدی که با عنوان کلت، که در واقع راه ورود فیلم‌سازان حرفه‌ای تر بود، اقدام به راه اندازی دوره‌هایی با عنوان کاتینو، کردیم که در آن، با اعلام فراخوان از سن ۱۷ تا ۲۵ سال هنر جو پذیرفتیم. شرط ورود به این دوره مثل مجموعه کات، ساخت یک فیلم است ولی با نگاهی با اغماض، طوری که حتی اگر فیلم‌شان را باموهایل ساخته باشند باز هم می‌توانند وارد مرحله مصاحبه ورودی دوره بشوند.

در دوره قبل که مهرماه سال گذشته بود، ۱۹۰ نفر برای ما رزومه فرستادند. از میان آنها ۷۰ نفر را برای مصاحبه حضوری انتخاب کردیم و از ۲۲ نفری که وارد جریان آموزش و دوره‌های فیلم‌سازی شدند در نهایت ۶ تا ۷ نفر وارد پروسه تولید شده‌اند و هم‌اکنون در حال گذراندن پیش تولید فیلم‌های خود هستند. به همین ترتیب از دوره اول کاتینو چهار نفر وارد دوره کات شده و مسیر حرفه‌ای را آغاز کرده‌اند.

بودجه ساخت کارهای دوره اول کاتینو، حدوداً چقدر است؟

ما برای هر فیلم (کوتاه) چیزی حدود ۵ میلیون تومان هزینه کرده‌ایم که صرف هزینه‌های اجاره تجهیزات ایتشان شده است. یک دلیل این مبلغ حمایتی پایین، سعی در تربیت فیلم‌سازانی است که بتوانند با هزینه پایین فیلم بسازند. برای همین بچه‌ها در ساخت اثرشان به همدیگر کمک می‌کنند. مثلاً یکی در فیلم دیگری بازی می‌کند و آن یکی فیلمبرداری فیلم را به عهده می‌گیرد تا در واقع ضمن تجربه کامل فیلم‌سازی، هزینه‌ها هم کمتر شود. و گرنه این میزان هزینه برای تولید فیلم تقریباً در هیچ‌جای دیگر پیدا نمی‌شود.

آیا باشگاه سوره در طول دوره کاتینو، از هنر جوها هزینه‌های بابت آموزش و هدایت در فیلم‌سازی دریافت می‌کند؟

وقتی کاتینو، قرار بود اجرا شود مسئله مالی نبود و قرار نبود هزینه‌ای از بچه‌ها بگیریم اما برای اینکه یک تعهد حداقلی برای حضور در کلاس‌ها ایجاد کنیم بدهیم در دوره اول و هم در دوره دوم در حد ۳۰۰ هزار تومان از هنر جوین دریافت کردیم که در واقع هزینه ثبت‌نام بود. اما بابت منتوری و تولید اثر نه تنها هزینه‌ای دریافت نشد بلکه حمایت هم صورت گرفت و به هر اثر کاتینویی، مبلغ ۵ میلیون تومان بابت کمک هزینه ساخت اثر پرداخت شد. تا بتوانند تولید حرفه‌ای تر داشته باشند.

باشگاه اهداف و با مضامین انتخابی و از پیش تعیین شده‌ای در مجموعه آثار تولیدی خود دارد؟

هر مجموعه تولیدی یک نظام مسائل دارد که ممکن است خیلی نقطه زن یا پهن‌نور باشد اما در دوره کاتینو، سعی کردیم اصالت را به خود فیلم‌ساز دهیم و فقط از منظر کیفی کمک کنیم تا هنر جوین بتوانند فیلم‌هایی که به جهان بینی‌شان نزدیک است را تولید کنند تا هم با علاقه خودشان فیلم بسازند و هم فیلم‌هایی تولید کنند تا ما با جهان بینی واقعی‌شان آشنا شویم. اما در تولید آثار بلند، یک نظام مسائل داریم که این نظام مسائل منطبق بر نظر کارگردان می‌شود.

با توجه به تغییرات سبک زندگی در فرهنگ تماشای فیلم، باشگاه سوره چقدر برای پیشبرد اهداف هنری‌اش این مسائل را بلز شناسی کرده است؟

جواب دادن به این سؤال یک پیش فرض دارد و آن پیش فرض این است که ما مهم‌ترین هدف مان در باشگاه فیلم سوره تربیت فیلم‌ساز است. در واقع تولید اثر در گام دوم برای ما اهمیت دارد. لذا این پیش فرض را وقتی در رابطه با مخاطبین صحبت می‌کنیم حتماً باید در نظر بگیریم اما وقتی می‌خواهیم یک اثر حرفه‌ای تولید کنیم طبیعتاً به دو چیز نگاه می‌کنیم تا بیشترین میزان تأثیر گذاری را بتوانیم داشته باشیم. نکته اول توانایی فیلم‌ساز و جهان بینی اوست

در کاتینو به فیلم‌ساز اصالت می‌دهیم

باشگاه فیلم سوره در سال ۱۳۹۲، به منظور تربیت فیلم‌ساز و شناسایی جوانان مستعد علاقه‌مند به سینما تشکیل شده است. کارگردانان فیلم‌هایی مانند بیست و یک روز بعد، دیدن این فیلم جرم است، مصلحت، هناس و... در همین مجموعه باشگاه فیلم سوره هرورش یافته‌اند. این مجموعه در سال جاری تازه‌ترین اثر مجموعه خود با نام «فوشابه مشکی» را راهی جشنواره فیلم کوتاه تهران کرد و توانست پنج جایزه از این جشنواره را برای خود کسب کند. باشگاه فیلم سوره، به عنوان مجموعه‌ای که ز بر نظر حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، فعالیت می‌کند، اصالت برای سومین بار، دوره‌های فیلم‌سازی خود را تحت عنوان «کاتینو» برگزار می‌کند. به همین بهانه خبرنگار صبا با محمدجواد موحد مدیر عامل باشگاه فیلم سوره و همچنین محسن ملکی معاونت توانمندسازی، در واحد انتخاب فیلم‌نامه، گفتگویی داشت که در ادامه می‌خوانید...

فرهوند نظریان
گفت و گو

به ساخت فیلم کوتاه نوشابه مشکی اختصاص دهیم. فیلم‌سازان ما در دوره‌های ابتدایی چندین فیلم و تیزر می‌سازند تا به جایی برسند که بتوانند یک فیلم کوتاه حرفه‌ای و سپس فیلم‌های بلند خود را بسازند. برخی از کارهای باشگاه هم اصلاً با حمایت و کمک نهادهای دیگر ساخته می‌شود مانند سریال «کتوتی زرنگی» که صاحب آن صداوسیما است.

محسن ملکی:

مشکل مادر سینما ممیزی نیست

انتخاب فیلم‌نامه در باشگاه سوره از میان آثار ارسالی بر چه معیاری است؟

فعالیت فیلم‌سازی در باشگاه به دو بخش تقسیم شده است، که اولین بخش آن توانمندسازی است که در دوره کات، صورت می‌گیرد. در این بخش مسئولیت انتخاب فیلم‌نامه با بنده است، که در مراحل بعد دوستان دیگر مجموعه نظرات تکمیلی خود را در رابطه با تولید اثر ارائه می‌دهند. بخش دوم، شامل آثار حرفه‌ای مجموعه می‌شود مانند فیلم‌نامه‌های بلند سینمایی و سریال که در آن زمینه مشاوران مدیر عامل مجموعه؛ پس از نگارش و انتخاب متن، نظر کارشناسی خود را ارائه می‌کنند. در کل در این مجموعه انتخاب فیلم‌نامه از صفر تا صد به عهده یک شخص نیست، من نظر اولیه را می‌دهم بعد از آن فیلم‌نامه‌ها در مراحل بعدی از چند فیلتر دیگر عبور می‌کنند. راه ورودی آثار مکتوب ایمیل ارتباطی باشگاه فیلم سوره است که علاقه‌مندان به صورت آزاد، اثر مکتوب خود را ارسال می‌کنند، و کارشناسان با بررسی متن‌ها از نظر بودجه و امکان ساخت، متن‌های مناسب و درخور تولید را برای کارشناسی به معاونت ارسال می‌کنند.

در چند سال اخیر بزرگترین مشکل در نگارش فیلم‌نامه‌های ارسالی از طرف علاقه‌مندان و هنرمندان چه بوده است؟

اگر بخواهیم از حوزه آسیب شناسی به این مسئله نگاه کنیم، خصوصاً در حوزه فیلم کوتاه، که باشگاه سوره بیشترین تولیدات خود را در این بخش سرمایه‌گذاری کرده است، اولین مشکل این است که تولید فیلم کوتاه برای هنرمندان ما تا به حال به عنوان یک مقصد

و نکته دوم این است که ما می‌خواهیم چه هدفی را در مخاطب دنبال کنیم و مخاطبین ما چه دسته آدم‌هایی هستند؟ وقتی این دوتا انتخاب شد ممکن است اثری را تولید کنیم برای قاب تلویزیون و بدانیم برای این محتوا و مضمون باید به سمت قالب تلویزیون برویم یا ممکن است برای یک دسته از آدم‌ها و برای یک دسته از محتواها به سمت فضای مجازی برویم و تولیدات کوتاه‌تر داشته باشیم و یا بعضی را به سمت سینما برویم و روی پرده تفرهای ببینیم.

برای احیای هنر سینما چه پیشنهادی دارید؟

این سؤال را شاید باید از آقای خزایی به عنوان رئیس سازمان سینمایی کل کشور پرسید. چون به هر حال اینکه احیای هنر سینما تازگی درست و واقعی است. اما به نظر بنده نکته اول این است آن چیزی که در سینما کم داریم فیلم‌ساز متعهد متخصص و کاربلد است که یاد گرفته باشد خوب فیلم بسازد. هدفی که ما در باشگاه دنبال می‌کنیم پیدا کردن این آدم‌هاست که با ذائقه مخاطب جدید آشنایی دارند، و سینمای روز دنیا را درک می‌کنند و قابلیت‌هایی دارند که می‌توانند نسل نومی سینمای ایران باشند. من فکر می‌کنم اولین چیزی که سینما به آن نیاز دارد یک روح تازه است که با تربیت نیروی جوان مستعد و حرفه‌ای شدن تحقق پیدا می‌کند. نکته دوم این است که به نظر من نظام عرضه و تقاضا در سینما به شکل درستی انجام نشده است. به صورت عجیبی ما هنوز در شهرهای بزرگ بیش از صد هزار نفر سالن سینما نداریم. در واقع میزان دسترسی آدم‌ها به سینما در کشور هم به صورت عادلانه تقسیم نشده و در معرض خیلی از آدم‌ها قرار نگرفته است. بنابراین اگر بتوانیم این دو را کنار هم پیش ببریم با ظرفیت‌هایی که خود سینما دارد به نظر من می‌توانیم سینمای جدی‌تر و تأثیر گذارتری داشته باشیم.

میزان هزینه برای ساخت فیلم‌های بلند یا حرفه‌ای تر که در واحد کات ساخته میشود چقدر است؟

برای فیلم «فوشابه مشکی» که فیلمی با صحنه‌های جنگی و پر هزینه است، ۷۰۰ میلیون تومان هزینه کردیم. اما این هزینه در حالی است که فیلم‌ساز این اثر، قبلاً در تیزرهای مختلف تجربه به دست آورده و حالا برای اینکه به این نتیجه برسیم که می‌تواند با ۱۱ میلیارد بودجه یک سینمایی بسازد منطقی است که این بودجه را